

Recensie Voor heel even de Volkskrant ★★★

De nieuwe Micha Wertheim is een uitdagend en conceptueel puzzelstuk

Maar de magie van de vorm verliest in Micha Wertheim Voor heel even zijn glans naarmate 'voor heel even' langer duurt en op momenten echt begint te slepen.

Achteraf laten de voorstellingen van Micha Wertheim zich altijd prima beschrijven aan de hand van dat ene ingenieuze mindfuckverzinsel. Die ene waarin hij het decor uit elkaar haalde (*Micha Wertheim Voor zichzelf*), bijvoorbeeld, of die ene waar hij zelf niet bij aanwezig was (*Ergens anders*). Die ene waarbij hij het publiek met webcam aan een online voorstelling liet bijwonen die achteraf niet zo live was als ze dachten (zijn vorige, *Niemand anders*). Zijn nieuwe voorstelling *Micha Wertheim Voor heel even* zal de geschiedenis gaan als die waarin hij zo'n beetje de hele show...

Nee, dat is zonde om al prijs te geven. Het is een begrijpelijk verzoek van cabaretier aan recensent, dat na afloop van de première door een medewerker van zijn impresariaat wordt overhandigd in een envelop: gelieve niet te verklappen wat deze voorstelling zo anders maakt dan eerdere shows. Inderdaad zou zo'n onthulling ernstig ten koste gaan van de spanning en verwachtingen waarmee hij als vanouds speelt.

Zo dan: zijn twaalfde voorstelling is opnieuw een conceptueel en uitdagend puzzelstuk, waarin hij het geduld en de verbeeldingskracht van zijn publiek op de proef stelt. Wertheim is een cabaretier die al jaren zijn gebrek aan fantasie maskeert door zich te verschuilen achter vormexperimenten, zegt hij zelf nog maar eens. Vette spot natuurlijk, want die vormexperimenten vol droste-effecten en metaverwijzingen manifesteren juist zijn ideeënrijkdom en drang om te onderzoeken tot waar een cabaretier kan reiken om zichzelf en zijn publiek iets nieuws te laten beleven.

Micha Wertheim Voor heel even is een voorstelling over voorstellingsvermogen, een poging om fantasie tot leven te wekken en de dikwijls tegenvallende, want begrenzende realiteit te *overrulen*. Oók de bittere werkelijkheid van het theatervak, trouwens; het moet toch even gezegd dat cabaretiers zo'n beetje de allerlaatsten waren die na de coronacrisis weer aan

het werk mochten. Wat kan en mag een cabaretier met zijn grappen betekenen voor de werkelijkheid die toch wel zijn gang gaat?

‘Dingen die niet bestaan hebben vaak meer invloed dan dingen die wél bestaan, in het echt’, aldus Wertheim. En: ‘Ongeloofwaardige dingen zijn vaak een stuk geloofwaardiger dan geloofwaardige dingen.’

Wat hij in geestige flarden meegeeft over de werkelijkheid in relatie tot dat wat we niet zintuigelijk waarnemen, kun je zien als een aanmoediging om ook ná zijn voorstelling nog te blijven zoeken naar verborgen boodschappen. Wil hij ons misschien (ook) laten voelen wat we missen wanneer we ons, geholpen door technologisch vernuft, steeds meer terugtrekken in onze eigen wereld, en we ons dus afsluiten voor die van een ander, voor het onbekende?

Toch: minder enerverende stukken in de voorstelling geven ruimte aan de gedachte dat het bijzondere idee dit keer een beetje te lijden heeft onder de uitvoering. De magie van de vorm verliest zijn glans naarmate ‘voor heel even’ langer duurt en op momenten echt begint te slepen. Dat Wertheim zich daar overduidelijk van bewust is (hij maakt zelfs een flauwe grap over langdradigheid) kan niet voorkomen dat aandacht en energie daadwerkelijk de kans krijgen om weg te sijpelen.

In zijn voorlaatste voorstelling *Micha Wertheim Voor alle duidelijkheid* was de proeve van de spanningsboog gevoelsmatig een stuk functioneler; de sensatie die hij zijn publiek wilde bezorgen door rekkerig te zijn, stond toen meer in dienst van wat hij ermee wilde overbrengen.

Het doet denken aan een citaat uit een oud interview waardoor Wertheim zichzelf laat achtervolgen: ‘Als je het, zoals ik, leuk vindt om op het randje te gaan zitten van wat nog leuk is, dan weet je ook dat je op het randje zit van wat echt vervelend kan zijn. Maar ja, dan gebeurt er tenminste iets.’

Dat is waar, en waardevol. Ook al kent dit fantasiebouwwerk zijn gebreken, wat Micha Wertheim in *Micha Wertheim Voor heel even* laat gebeuren op de grens van leuk en vervelend is een theaterervaring die de werkelijkheid rijker maakt.